

24 травня 2024

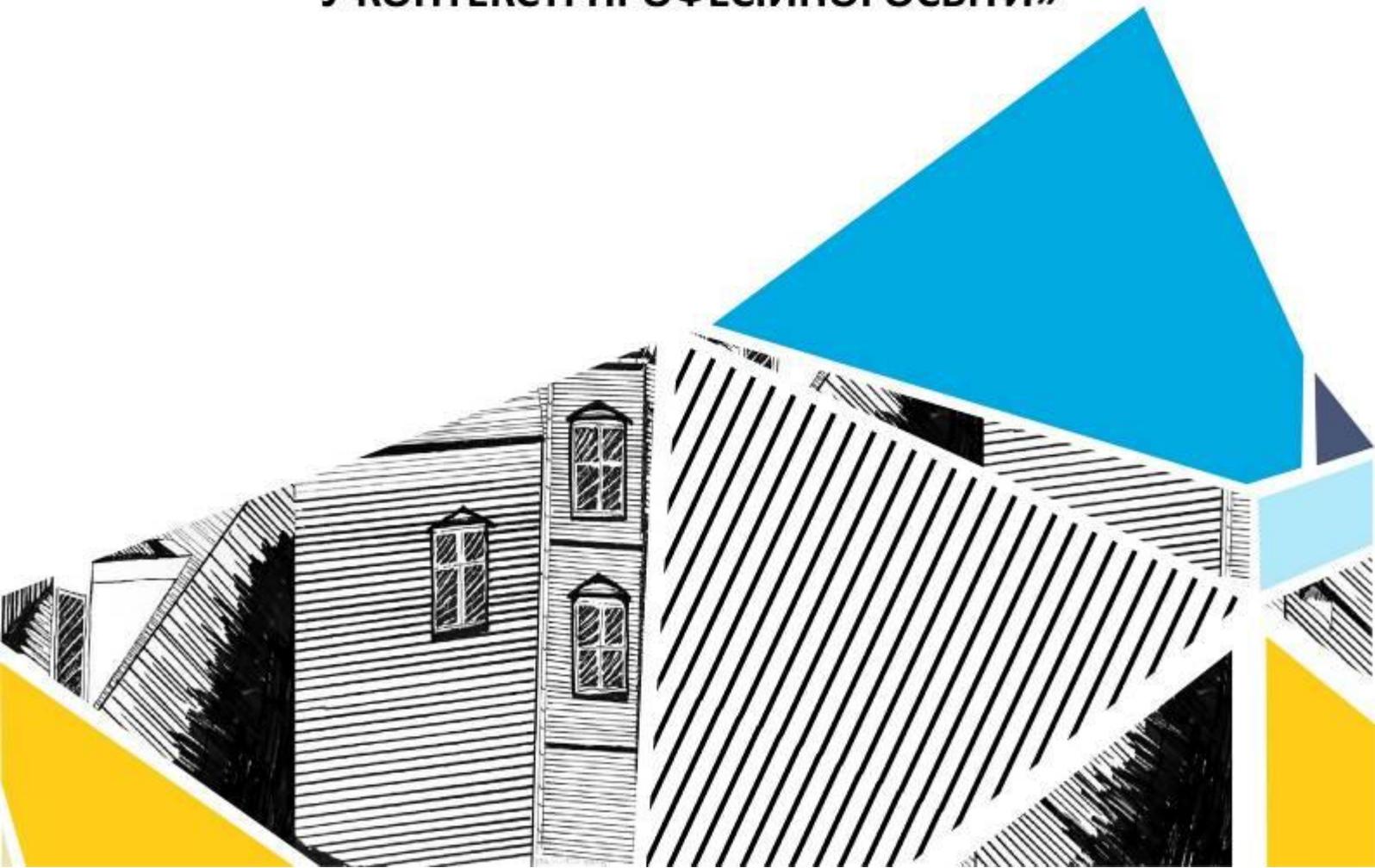

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ФАКУЛЬТЕТ
ФІЛОЛОГІЇ, ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗА МАТЕРІАЛАМИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ
І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

**«АРХІТЕКТУРНИЙ РИСУНОК
У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»**

УДК 75.034(492)Рем:7.017.4

Острогляд О.В.,

*Старша викладачка кафедри Образотворчого мистецтва
Національного університету*

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

Пономаренко В.,

*студентка 1 курсу, факультету філології, психології та педагогіки,
Національного університету*

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

ОСНОВИ КОЛОРИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ НА ОСНОВІ РОБІТ РЕМБРАНДТА ВАН РЕЙНА ЛЕЙДЕНСЬКОГО ПЕРІОДУ

Анотація. У цій статті розглянуто Лейденський період Рембрандта Ван Рейна, відомого нідерландського художника XVII століття . Аналізуються основні етапи переходу колориту в картинах майстра та досліджується важливість вивчення колориту.

Ключові слова: колорит , теплий, нейтральний, холодний.

Постановка проблеми. Колорит (італ. colorito, від лат. color – колір, фарба) – гармонійно узгоджений лад хроматичних відтінків, побудований за принципом селекції барв; характерна особливість художнього твору, епохи, місцевості. Колорит як невід’ємний чинник мистецького формотворення (поряд із композицією та малюнком) втілює неподільну систему творчого бачення художника про закономірності світобудови. Цінність колориту виявляється через унікальний відбір гами, особливу довершеність відтінків, злагоджене модулювання світло тональної градацій, підпорядкованої на засадах суб’єктивно відчутій автором гармонії.

Для майбутнього художника є важливим розуміння та правильне використання колориту, робота може бути зроблена якісно, але неправильно підібрані кольори можуть її зруйнувати. Досить часто для починаючого художника є важким правильно підібрати колорит у своїй роботі, бо він саме створює перше враження від картини та навіть може передавати настрої

роботи, атмосферу місця зображення, а також емоції автора, тому пропоную розглянути та проаналізувати, як, наприклад відомий нідерландський художник Рембрандт, починав свій шлях у розумінні та правильному використанні колориту у своїх картинах.

Аналіз джерел. Ян Янсзон Орлерс (Jan Janszoon Orlers 1570–1646) перший біограф Рембрандта, у своїй книзі «Beschrijvinge der stad Leyden» («Опис міста Лейдена») описує, що Рембрандта передчасно забрали зі школи та за його власним бажанням відправили вчитися як художника, також з його розповіді ми можемо дізнатися, що Рембрандт пів року навчався у Пітера Ластмана свого другого вчителя мавшого найбільший вплив на творчість Рембрандта.

Виклад основного матеріалу. «Colorito (colore) - is a term usually applied to 16th-century Venetian painting in which colour is employed in a dominant manner, for sensual expressive purposes and as an important compositional element».

Традиційно колорит поділяється на: холодний, нейтральний та теплий.

Холодний. До нього відносять синій, фіолетовий та зелений. Цей колорит є заспокійливим також він передає глибину композиції, її холодну стриманість, тишу та спокій.

Нейтральний. Цей колорит ще називають земляною гамою, бо традиційно до нього входять відтінки коричневого, охристого та сірого.

Теплий. До цього колориту зазвичай входять такі кольори як жовтий, помаранчевий, червоний та їх градієнти, в більшості випадків теплий колорит викликає позитивні емоції, але кожному початківцю слід пам'ятати, що один і той самий вид колориту, залежно від поєднання кольорів, може сприйматися по-різному, а також що представлені вище кольори не є точною відмінністю того чи іншого колориту, тому що наприклад такий колір як зелений може бути одночасно і теплим і холодним.

«Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606-1669) Nederlandse schilder, tekenaar en etser. Wordt beschouwd als de grootste schilder van de Gouden Eeuw. Hij werd in zijn jeugd in Leiden beïnvloed door Pieter Lastman en de

Utrechtse Caravaggisten. Hij had een heel eigen gebruik van het clair-obscur en dat resulteerde in dramatische effecten, vooral bij onderwerpen uit de bijbel».

Рис.1. Зліва направо :серія «Відчуття» «Побиття Святого Стефана», «Портрет чоловіка в горжетці і берете з пір'ям», «Тобіт звинувачує Анну в крадіжці», «Притча про багатія», «Апостол Павло у в'язниці», «Два старих сперечаються», «Симеон у храмі»

Рембрандт Гармензон ван Рейн - нідерландський художник, гравер, великий майстер світлотіні та найбільший представник золотого століття голландського живопису.

Починаючи з чотирьох років, Рембрандт відвідує престижну латинську школу при Лейденському університеті, у ній він починає проявляти інтерес до

живопису. Вже у 13 років його віддають вчитися мистецтва, до історичного живописця Якоба ван Сваненбурха. На жаль, робіт Рембрандта цього періоду дослідники не виявили, і тому нам невідомо про вплив Сваненбурха на становлення творчості Рембрандта. Наступним його вчителем став Пітер Ластман який спеціалізувався на історичних, міфологічних і біблійних сюжетах. За словами Орлерса навчання тривало пів року.

Лейденський період (1624-1631) назва пішла від міста Лейден, в якому перед переїздом до Амстердаму творив Рембрандт, і у якому мав майстерню з Яном Лівенсом якій також колись був учнем Ластмана.

Аналіз можна почати з серії «Почуття» (Рис. 1) у цій серії автор використовує *теплий колорит*.

До складу серії мали входити 5 робіт, але нам відомі лише 4 з них це «Зір» «Слух», «Нюх» та «Дотик», п'ята робота мала б назву «Смак». Сама серія була написана під час його навчання у Пітера Ластмана «Побиття Святого Стефана» (Рис. 1) *Теплий колорит*.

«Rembrandt a introduit son autoportrait, juste au-dessus de la tête du saint, ainsi, semble-t-il, que le portrait de son jeune confrère et ami Jan Lievens, sous la main de ce même saint.»

Ліонський музей прекрасних мистецтв. В цій роботі ми можемо побачити перший автопортрет Рембрандта, також неподалік він зображує портрет свого друга Яна Лівенса «Портрет чоловіка в горжетці і берете з пір'ям» (Рис.1) *Нейтральний колорит*. Ця робота є найранішим зі збережених портретів тронье.

«Tronie is a genre that developed exclusively in the art of the Dutch Golden Age and Flemish Baroque. You can translate the word from Dutch as «face» or «expression». Artists turned to the tronie for many reasons. For example, it presented a unique opportunity to experiment with facial expressions and lighting. The difference between a portrait and a tronie is that a portrait depicts an existing individual (often commissioned by a sitter or someone close to them), whereas tronies were created freely in workshops as means of training and circulated in the open art market»

Тронье – жанр, який склався виключно в мистецтві голландського золотого віку та фламандського бароко, є умовним портретним зображенням історичної чи вигаданої особи саму назву можна перекласти як «обличчя» або «вираз». Художники полюбили цей жанр, тому що він давав унікальну можливість експериментувати з мімікою та освітленням. «Тобіт звинувачує Анну в крадіжці» (Рис. 1) робота написана у *теплого колориті*.

В роботі «Притча про багатія» (Рис. 1) використав *теплий колорит* «Апостол Павло у в'язниці» (Рис. 1). Це одна з небагатьох робіт Рембрандта в якій він використовується *холодний колорит*.

На картині зображений Апостол Петро, зрозуміти це можна по розташованому поряд мечі який є його символом. «Два старих сперечаються» (Рис. 1) *Нейтральний колорит*.

«There has been some speculation as to the subject of this painting. It has been suggested that two men are philosophers – possibly Hippocrates and Democritus – or that they are the apostles Peter and Paul. When representing specific biblical figures, however, Rembrandt usually included symbols commonly associated with them, such as the keys to the kingdom of heaven (St Peter) or a sword (St Paul). That there are no such attributes present lessens the likelihood that the painting is a portrayal of these two saints».

Існує декілька припущень щодо зображених чоловіків, по перше це можуть бути філософи Гіппократ і Демокрит, по друге вони можуть бути апостолами Петром і Павлом, однак Рембрандт зазвичай включав символи, які асоціюються з ними, наприклад ключі від царства небесного (Святий Петро) або меч (Святий Павло) і тому відсутність цих атрибутів зменшує ймовірність того що саме вони зображені на роботі. «Симеон у храмі» (Рис. 1) *Теплий колорит*.

«Rembrandt was 25 jaar en woonde nog in Leiden, toen hij deze voorstelling schilderde. In hetzelfde jaar verhuisde hij naar Amsterdam, waar hij veel groter ging werken en voor het eerst portretten maakte».

Картина була написана коли Рембрандту було 25 років, він все ще жив у Лейдені, коли він намалював цю сцену. І у тому ж році він переїжджає до

Амстердаму, де починає працювати набагато масштабніше. Цією роботою можна завершити лейденський період і підсумувати.

Рис. 2. Лейденський період

Висновки та Перспективи подальшого дослідження. Лейденський період був наповнений різними колоритами дивлячись на представлений (рис. 2) можна зробити висновок що в ньому домінував теплий колорит трохи менш було нейтрального колориту і зовсім мало холодного колориту (рис. 3).

Вивчення, аналіз та пізнання колоритів інших художників, є на мою думку дуже важливим для кожного початківця. Дивлячись на роботи великих митців, аналізуючи, або навіть пробуючи копіювати їх, поступово можна набратися досвіду та розуміння правильного підбору та використання колориту.

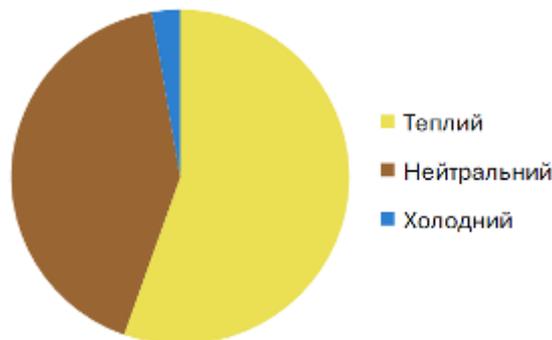

Рис. 3. Колорити в роботах художника досліджуємого періоду

Рис.4 Теплий колорит: Зліва направо «Побиття Святого Стефана», «Тобіт звинувачує Анну в крадіжці», Симеон у храмі», «серія «Відчуття» , «Притча про багатія», «Давид з головою Голіафа перед Саулом.» , «Втеча до Єгипту»

Рис.5 Нейтральний колорит: Зліва направо «Портрет чоловіка в горжетці і берете з пір'ям», «Операція на нозі», «Художник у майстерні», «Історичне полотно», «Два старих сперечаються»

Рис. 6. Холодний колорит: Зліва направо «Воскресіння Лазаря», «Апостол Павло ув'язниці», «Інтер'єр із фігурами»

Література

1. La Lapidation de saint Etienn [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mba-lyon.fr/fr/fiche-oeuvre/la-lapidation-de-saint-etienne>.
2. Manioudaki A. What Is a Tronie? Famous Examples of Tronies in Dutch and Flemish Baroque [Електронний ресурс] / A. Manioudaki, N. Ganbold // Daily Art – Режим доступу до ресурсу: <https://www.dailyartmagazine.com/tronie/>.
3. Rembrandt [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.cultureelwoordenboek.nl/kunst-van-renaissance-tot-1850/rembrandt/>.
4. Rembrandt van Rijn Het loflied van Simeon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mauritshuis.nl/ontdek-collectie/kunstwerken/145-het-loflied-van-simeon/>.
5. Two old men disputing [Електронний ресурс] // NGV. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ngv.vic.gov.au/explore/collection/work/4291/>.
6. Van de Wetering E. The Leiden period (1625–31) of Rembrandt [Електронний ресурс] / Ernst van de Wetering // Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://www.britannica.com/biography/Rembrandt-van-Rijn/The-Leiden-period-1625-31>.
7. Павельчук І. А. Колорит [Електронний ресурс] / І. А. Павельчук // Енциклопедія Сучасної України. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://esu.com.ua/article-5774>.